"టెలిగ్రాం సార్!..." అన్న పిలుపు విని తుళ్ళిపడ్డాడు రామం.

"ఎవరికి?" అని తెరుపుగా అడిగాడు.

"మీకే!" అన్నాడు పోస్టుమన్ పరిహాసంగా నవ్వుతూ. సంతకంచేసి టెలిగ్రాము తీసుకొన్నాడు. బహుశః మామయ్యకేమో అనుకున్నాడు. కాగితం బయటకు తీసిచూసే వాని మీద తన పేరు కొట్టవచ్చినట్టు కనబడే సరికి కళ్ళు ఆత్రుతగా ముందుకు సాగిపోయాయి.

"స్టార్టింగ్ బై జనతా ఫర్ రాజమండ్రి. కమ్ టు స్టేషన్—వేణు" అని ఉంది అందులో. ఎవరు వస్తున్నారు? వేణు వస్తుంటే వాడెట్లా టెలిగ్రాము ఇస్తాడు? ... అసలే తుంటరి పిడుగు. ఎందుకు వస్తున్నాడో తెలియదు. చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉందే! అనుకున్నాడు రామం.

సరే, స్టేషనుకు పోతే పోయిందేముంది! అని సరిపెట్టుకున్నాడు. అప్పుడు రాత్రి తొమ్మిదిగంటలయింది. రాజమండ్రీ జనతా ఉదయం అయిదింబావు ప్రాంతంలో వస్తుంది. కనుక తెల్లవారుఝామునే లేవాలని నిద్రకు ఉపక్రమించాడు రామం. తెల్లవారకట్ల మెలకువ నస్తే లేపమని వాళ్ళత్తయ్యతో చెప్పాడు. మామయ్య సినిమాకు వెళ్ళాడు కాబోలు! అప్పటికింకా రాలేదు.

నిద్రపోదామని పడుకున్నాడన్నమాటే కాని వేణు మీదకే పోయాయి రామం ఆలోచనలు. తన మామయ్య సూర్యనారాయణ అనంతపురంలో ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పుడు తాను ఆర్ట్సు కాలేజీలో ఇంటర్ లో చేరాడు. అప్పుడే వేణుతో పరిచయమైంది. రెండు సంవత్సరాలూ ప్రాణమిత్రులకంటే అధికంగా (—ఏమైనా ఉంటే మాట.) గడిపారు. తర్వాత మామయ్యకు ట్రాన్స్ఫరు అవడంతో తాను ఇక్కడికి వచ్చివేయవల్సి వచ్చింది. వేణు అనంతపురంలోను, తాను రాజమండ్రిలోను బి. ఎస్ సి. లో చేరారు. మొదటి సంవత్సరం అయిపోయింది. దురదృష్టవశాత్తూ తన తండ్రి రేపల్లెలో హఠాత్తుగా మరణించాడు. దానివల్ల కుటుంబ పరిస్థితులు సానుకూల పర్చుకోవడం కోసం మరొకటి సంవత్సరం చదువు మానవల్సి వచ్చింది. మళ్ళీ కాలేజీలు తెరిచేసరికి తనమామయ్య తిరిగి రాజమండ్రి ట్రాన్స్ఫరు అవడంవల్ల కాలేజీలో చేరి ఫైనలియరు చదవసాగాడు. అప్పటికే వేణు పట్టభద్రుడయ్యాడు. ఈ రెండేళ్ళు తామిద్దరి మధ్యా ఉత్తరాలు కట్టలకొద్దీ నడిచాయి. వాడిప్పుడు ఎమ్. ఎస్ సి. లో చేరడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నానని వ్రాసాడు. కాని, హఠాత్తుగా రాజమండ్రికి బయలుదేరివస్తున్నాడని వ్రాయడంగాని అంతుపట్టడం లేదు. ఇంతకీ అవస్థేమి వేణుకు అలో, కాదో తన కర్థం కావటం లేదు... సరే! ఎట్లాగా స్టేషనుకు వెళ్ళాలిగా! ఇప్పుడీ ఆలోచనలతో బుర్రబద్దలుకొట్టుకోవడ మెందుకు? అనుకొని బలవంతంగా నిద్రాదేవతను కౌగలించుకున్నాడు రామం.

మనస్సు వేణుమీదనే లగ్నమై ఉండటం వల్ల నాలుగంటలవరకు వేణుతోనే కలలో విహరించాడు రామం. ఒక్క ఉదుటున మెలకువవచ్చి నిద్ర ఎగిరిపోయింది. లేచి చూసి గబగబ కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని డ్రెస్ చేసుకొని బయలుదేరాడు. ఈ మధ్య ఎప్పుడూ అంత తెల్లవారుఝామున బయటకు రాకపోవడంవల్ల అతనికి చలిగాలి రుచి తెలియలేదు. ఆ గాలికి శరీరం ముడుచుకుపోయినట్లయింది. గబగబ అడుగులు వేసుకుంటూ గోదావరి స్టేషను చేరాడు.

స్టేషను దగ్గర ఉన్న లక్ష్మీకేఫ్‌లోకి దూరి కలత నిద్రవల్ల కలిగిన బాధను ఉపశమింప చేసుకున్నాడు రామం. స్టేషన్‌లోకి వెళ్ళి రాజమండ్రీకి టిక్కెట్టు తీసుకున్నాడు. వేణు రైలు వస్తున్నాడని అతను (మనస్సులో-తనలో) నిశ్చయించుకున్నాడు. వేణును గోదావరి స్టేషనులోనే కలుసుకొని రాజమండ్రిలో దిగవచ్చని అతని అభిప్రాయం.

అప్పుడే అరుణకిరణాలు గోదావరి నదీ జలాల్లో ప్రతిబింబించి వింత కాంతుల్ని ప్రసరిస్తున్నాయి. బ్రిడ్జిమీద రైలు ఎప్పుడు కనిపిస్తుందా అనుకుంటూ రామం ప్లాట్‌ఫారం మీద పచార్లు చేయసాగాడు. అరగంటసేపు అట్లా తిరుగుతూనే ఉన్నాడు. ప్లాట్‌ఫారం పొడవు కొలవాలని అతనెన్నడూ అనుకోకపోయినా ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ ఎర్రర్ లేకుండా నాల్గుసార్లు కొలిచాడు.

అప్పటికి జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ ఒక్కసారి అరిచి బ్రిడ్జిపైన ప్రత్యక్షమైంది. అంతకంతకూ దగ్గరౌతున్నా రామానికి క్షణాలు గంటల్లా గడుస్తున్నట్టే అనిపించింది. వేణు ముఖం ఏ కిటికీలోంచి కన్పిస్తుందా అని రామం కళ్ళు ఆత్రంగా పరికిస్తున్నాయి.

లాస్ట్ బట్ వన్ కంపార్ట్‌మెంటులో నిలబడి వేణు చేయూపుతున్నాడు. అది రామం గుర్తించాడు. ఇదరూ కళ్ళతోనే మాటాడుకున్నారు. రైలు ఆగగానే రామం ఆ కంపార్టుమెంటులో కెక్కాడు. ఇద్దరూ కౌగలించుకున్నంత పని చేశారు.

"ఏరా! ఏమిటీ నీ వైభవ టెలిగ్రామూ నువ్వూనూ!......" అన్నాడు రామం నవ్వుతూ.

"రాం ఫాదర్! స్టేషనుకు వచ్చావు కదరా! నన్ను చూశావు. ఇక నీ సందేహం నే నిందుకింత హఠాత్తుగా ఊడిపడ్డానా అని కదూ! ఐ హావ్ అప్పాయింటెడ్ హియర్ యాజ్ డెమన్ ఇన్ ఫిజిక్స్ డిపార్ట్మెంట్..." అని నవ్వాడు వేణు.

"గ్రేట్!" అని ఇంగ్లీషులో ఆశ్చర్యపోయాడు రామం. కొంతసేపటికి తేరుకొని "ఐ సీ. యూ డెమన్! అంటే ఇకనుంచి మాపాలిటి దెయ్యమన్నమాట నువ్వు. అదీ పటా! నాతో చదువుకుని నాకు చదువు చెప్పే డిమాన్స్ట్రేటరుగా వస్తున్నావన్న మాట! [illegible]. ఇక మేము బాగుపడ్డట్టే!" అన్నాడు రామం ఫ్రెంచిలో నిట్టూరుస్తూ.

వేణు తన ముఖకవళికలు మార్చి అర్థమైనట్లు తీవ్రంగా చూశాడు. "అరేయ్! నన్నట్లా తీసిపారెయ్యకురా! ఎంతైనా నీకు కాబోయే గురువుని. ఇక్కడ, అంటే రాజమండ్రి ఆర్ట్సు కాలేజీ పుత్రకాదు మంచి పేరొంత పడి జాతికి తెలియజేయాలని విన్నాడి. ఒక్క పోక లాక్ గా వారికి చిక్కడంటే ఆలోక లన్ని లాగిపారేస్తారుగా! పాహి, పాహి!"

"తథాస్తు!" అన్నాడు రామం.

ఇద్దరూ గలగల నవ్వుకున్నారు. అప్పటికి జనతా రాజమండ్రి స్టేషనులోనికి ప్రవేశించింది. సైకిలు రిక్షాలో ఇన్నీసుపేటలోని సూర్యనారాయణగారిల్లు చేరుకున్నారు. వేణును తన ఆత్మీయులకు పరిచయం చేశాడు రామం. క్షణంలోనే వేణు వాళ్ళతో చనువయిపోయాడు. స్నానాదులన్నీ పూర్తయ్యాయి. కొంతసేపు అంతా కబుర్లు చెప్పేసారు.

"ఇంతకీ మావాడు మామయ్యగారింట్లో ఉండి చదువుకుంటున్నాడంటే ఏ సీగానపెసూనాంబ పాపటయినా మీకు కూతురయి ఉంటుందనుకున్నాను" అన్నాడు వేణు.

ఒకరు దుకాణం యజమానిని "దుకాణంలో సబ్బులున్నాయా?" అని అడిగాడు.

దు. య.—లేవండి.

ఒకరు—హెయిర్ ఆయిల్ ఉందా?

దు. య.—లేదండి.

ఒకరు.—టూత్ పేస్టుందా?

దు. య.—లేదండి?

ఒకరు—పోనీ క్షౌరం కత్తులున్నాయా?

దు. య.—ఉన్నాయండి.

ఒకరు.—అయితే వేగం తలుపులు మూసి తాళాలు వేసేయండి.

పోతిశెట్టి అప్పలరాజు (మద్రాసు)

బాపూ బొమ్మలు!..

అంతా నవ్వుకున్నారు. "అదేంలేదు. మీరిద్దరూ ఏ స్వయంవరానికో అటెండ్ కావల్సిందే!" అన్నాడు సూర్యనారాయణగారు చిరునవ్వుతో.

తొమ్మిదిన్నరకి భోజనాలు చేసి రామం, వేణు సైకిలు రిక్షాలో కాలేజీకి బయలుదేరారు. కాలేజీని సమీపిస్తుంటే అనేకమంది స్టూడెంట్స్ రిక్షాల్లో తిరిగి రావడం వాళ్ల కళ్లబడింది. వేణు ఒకసారి దడుసుకున్నంత పనిచేశాడు. రామం భుజంతట్టి ఏమిరా అన్నట్లు చూశాడు. అభయం ప్రసాదించి రామం ఒక స్టూడెంట్‌ని వివరాలడిగాడు.

"గత యాన్యువల్ ఎగ్జామినేషన్సులో పదిమందిని ప్రిన్సిపాల్ డిబెయిర్ చేసాడు. అందుకని అంతా స్ట్రైకు చేస్తున్నారు..." అని చెప్పాడతడు.

రామం, వేణు ఒకరి ముఖాలింకొకరు చూసుకున్నారు. "నడవరా! నువ్వు కాబోయే స్టాఫ్ మెంబరువి. ఇదీ ఒక పరీక్ష అనుకో!" అని రామం అభయం ప్రసాదించాడు.

కాలేజీ గ్రౌండ్స్‌లోకి ఏ స్టూడెంటుని అడుగు పెట్టడానికి వీల్లేకుండా ఆర్గనైజర్స్ అంతా సామ దాన భేద దండోపాయాలుపయోగిస్తూ చుట్టూ కాసేశారు. ప్రతివాడు అక్కడకు వచ్చి ఏవో కబుర్లు చెప్పి వెనుదిరిగి పోయేవాడే! ఆఖరికి రామం, వేణులను కూడ వాళ్ళడ్డగించారు. ఆవేళ వేణుకి కాలేజీ అంతా చూపించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎట్లాగా కాలేజీ ఎగకొట్టేద్దామనుకున్న రామం పుస్తకాలు తీసుకురాకుండానే బయలుదేరడం కొంత మెరుగయింది. వేణు కూడా మొన్నటిదాకా కాలేజీవిద్యార్థేగా! ఆ కళ లెక్కడికి పోతాయి? అందువల్ల వాళ్ళిద్దర్నీ లీడర్సు వెళ్లనివ్వలేదు. ఆఖరికి వేణు తనకు వచ్చిన అపాయింట్‌మెంట్ ఆర్డరు చూపెట్టి వాళ్ళకు నచ్చచెప్పి రామంతో కాలేజీలో అడుగుపెట్టడానికి దేవతలు మందరగిరితో క్షీరసాగరాన్ని మథించి అమృతాన్ని సంపాదించినంత ప్రళయమైంది.

కాలేజీ ఆఫీసులోకి వెళ్లబోతున్న వేణు లేడీ స్టూడెంట్స్ రూమువైపు చూసి తక్కున ఆగిపోయాడు. రామం అతనివైపు తెల్లబోయి చూశాడు. వేణు ఎటు చూస్తున్నాడో రామం క్షణంలో గుర్తించేశాడు.

"ఎవతెరా ఆ వరూథిని? రేదర్, రంభ!......" అని నెమ్మదిగా గొణిగాడు వేణు.

"అయిందీ! నువ్వూ పడ్డావన్నమాట! ఇక నీ గురుత్వం ఏడిసినట్లే" అన్నాడు రామం.

"అబ్బ! చంపక చెప్పరా? ఆమె పేరు? మాధవియా! మాలతియా! మనోరమయా! భానుమతియా!..."

"బొమ్మరా!" అన్నాడు రామం ఠకీమని. అంతవరకు ఏదో మధుర సామ్రాజ్యం

బాపూ బొమ్మ!

చేద్దామనుకున్న వేణు వికసితవదనం ఆముదం త్రాగినట్లు నీళ్ళు కారిపోయింది. అతన్ని చూసి రామం ఫకాలుమని నవ్వాడు.

"సెప్టెంబరు పరీక్షలో ఇంగ్లీషు తప్పినప్పుడు కూడా నా ముఖం ఇట్లా ఉండదురా" అన్నట్లు వేణు ముఖకవళికలు చెప్తున్నాయి.

"ఛ! అదేం పేరురా? వేళాకోళాలాడక నిజం చెప్పరా?" అన్నాడు వేణు ప్రాధేయపడ్తూ.

"నిజంరా! అది అబ్రివేటెడ్ నేమ్. సింపిల్‌గా 'బొమ్మ' అంటారు మా కాలేజీ మేట్సంతా. అసలు పేరు ఎవరికైనా తెల్సునో తెలియదో నాకు తెలియదు కాని మావాళ్లు పెట్టిన పేరు 'బాపూ బొమ్మ' అని. మరి అట్లాగే వుంది కదూ!"

"నిజంగారా! కళ్ళు జిగేల్మంటున్నాయి."

"ఒకటి. మావాళ్ళకు పూర్తిపేరు ఉచ్చరించడం యిష్టంలేకపోయింది. మధ్యనున్న రెండక్షరాలు తొలగించి సింపిల్‌గా 'బొమ్మ' అని సవరించారు."

'ఛ! ఛ! బుర్రలేనివాళ్లు. అంత అందగత్తెను 'బొమ్మ' అని నోరార ఎట్లా అనబుద్ధేస్తోందిరా?"

"సరే! మన మిక్కడే యింకాసే పుంటే ఏ తాతనో, ముత్తాతనో పేర్లు పెడతారు. నడు" అన్నాడు రామం.

వేణు విరహంలో చిక్కుకున్న వాడిలా ముఖం పెట్టాడు. ఆవేళే వేణు డ్యూటీలో చేరాడు. కాని కాలేజీస్ట్రయిక్ వల్ల క్లాసెస్ లేవు.

ఒకానొక నవలా రచయిత ప్రసంగిస్తూ 'జీవితం' అన్న పదాన్ని అనేక పర్యాయాలు ప్రయోగించాడు.

చివరికి ఒక శ్రోత "జీవితమంటే అర్థమేమిటండీ" అని ప్రశ్నించాడు.

"జీవితమంటే మరణానికి ముందు పడే బాధ" అన్నాడు ఆ రచయిత.

—జి. దేవేందర్

రెండు రోజులు గడిచిపోయాయి. వేణు కాలేజీకి దగ్గరలోనే గాంధీనగర్‌లో ఒక రూము తీసుకున్నాడు. రోజూ ఏ హోటలువద్దనో మిత్రులిద్దరూ కల్సుకుంటూ ఉంటారు. ఆరు గంటలవరకు గోదావరీ నదీ తీరంలో మునిసిపాలిటీ సువాసనలను ఏ మాత్రం పీల్చకుండా ఉండాలని ప్రయత్నించి విఫలులై తేమగాలుల కోసం ప్రాకులాడతారు.

ఒక రోజున కాలేజీనుంచి బయలుదేరిన రామాన్ని వేణుకల్సుకున్నాడు తుఫానులా వచ్చి. సిటీ బస్సులో వేణు వెళ్ళవద్దంటే యిద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుందామని రోడ్డుమీద నడవసాగారు.

"ఏరా! నన్ను పాలముంచినా నీట ముంచినా నీదే భారం రా!" అన్నాడు వేణు సమయం, సందర్భం, బిగినింగ్ వగైరాలు లేకుండా.

"బహుశ నీకు ఉత్తరంవచ్చిందేమిట్రా?" అన్నాడు రామం విసుగ్గా.

"ఎక్కడినుంచి?" తెల్లబోతూ అడిగాడు వేణు.

"అంగారక గ్రహంనుంచి; లేకపోతే యమలోకంనుంచి."

వేణు నొచ్చుకున్నాడు "లేకపోతే, ఏమిట్రా! నీ వెధవ అసందర్భపు ప్రశ్నలూ నువ్వూ!" అన్నాడు రామం ఏడువబోతున్న వాని నూరుకోబెట్టడానికి.

"అవి కాదురా! ఆ బాపూ బొమ్మలేదూ! ఆమె ఫస్టు బి. ఎస్‌సి. చదువుతోంది. ఆమె క్లాసును కూడా నేను కండక్టు చెయ్యాలిట!"

"అయితే యికనేం? నీ రొట్టెవిరిగి నేతిలో పడిందన్నమాట!"

"అచ్చే! రొట్టెకు పిండిసిద్ధం చేసుకున్నానంతేరా! జరపవల్సిన గ్రంథం చాలా వుంది! ఆమెతో పరిచయం చేసుకోవడమెట్లాగ? కాస్త సలహా యివ్వరా భాయి!"

"బాగానే వుంది. రోలువెళ్ళి మద్దెలతో మొరపెట్టుకున్నట్లువుంది! సరే నేనేం చెయ్యగలను? నీకేమంచి అవకాశాలున్నాయి కదా!"

"నువ్వు మంచి కథకుడవుకదరా! బాగా ఆలోచించి ప్లానువెయ్యి ఆమెతో క్లోజ్‌గా మాట్లాడే అవకాశం కోసం చూస్తున్నాను. ఒక ఉత్తరం వ్రాస్తే!"

"ఏమని వ్రాస్తావు?"

"అదీ నువ్వే చెప్పాలిరా! ప్లీజ్! సేవ్ మీ డియర్ రాం!"

"సరే, ముందు కొన్ని క్లాసులు కండక్టు చేశాక ఆమెకే ఎక్కువగా టీచ్ చేస్తూవుండు దానితో కొంత పాకం రంజు కావచ్చు. కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం! అన్నారుగా పెద్దలు."

వేణు దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు. "సరే! ఈ విషయంలో నువ్వే నాకు సహాయపడాలి!"

"కాని నువ్వు కాలేజీ విద్యార్థులకు గురువవ్వాల్సిన మాట మర్చిపోతే, నీకే నష్టం. నవ్వులపాలు కాకుండా అభాసుపాలు కాకుండా జాగ్రత్త!" అన్నాడు రామం.

తర్వాత యిద్దరూ విడిపోయారు. వారం రోజులు గడిచిపోయాయి. తిరిగి యిద్దరూ ఒకనాడు మునిసిపల్ పార్కులో కలుసుకున్నారు. ఏకాంతంగా పచ్చికపై ఒకచోట కూలబడ్డారు. ఆలిండియా రేడియోలోంచి వచ్చే బృందగానం కంటె మించిన ఉత్సాహంతో వేణు తన గోడు ప్రారంభించాడు.

"ఒరేయ్! చాల వివరాలు సేకరించాను! ఆమె పేరు శశికళ. ఫిజిక్సు రికార్డు ఆమె యిస్తుంటే చూశాను. ఎట్లాగైనా ధైర్యంగా ఆమెతో మాట్లాడగలుగుతున్నాను. కాని, వ్యవహారాల్ని ఎట్లా నడపాలో నాకర్థం కావడంలేదు. ఆమె విషయంలో యింటరెస్ట్ తీసుకున్నా ఆమె నన్ను ఘట్టిగా గురువుగారిలాగునే చూసుకుంటోంది. మొన్న డిబేట్‌లో బాగా మాట్లాడింది. నేను కంగ్రాట్యులేట్ చేశాను. సింపుల్‌గా థేంక్సు చెప్పి వూరుకుంది. ఇక నా ప్రేమను ఆమెకు వ్యక్తం చెయ్యకుండా ఉండలేనురా!' అన్నాడు వేణు.

"ప్రేమ అంటూ చెయ్యిపట్టుకునే దానికి ముందు నీ ముప్ఫయి రెండు పళ్ళు యినామ్ చేసి మరీ వెళ్ళరా!" అన్నాడు రామం వ్యంగ్యంగా నవ్వుతూ.

"నేనింత సీరియస్‌గా మాట్లాడుతూ వుంటే నీవు ఉత్తి చెత్తబుట్ట మాటల్లో తీసి పారేస్తావేమిరా? నీవెట్లాగయినా ఒక ఉత్తరం వ్రాసిపెట్టరా! మంచి పదజాలంతో నేను వ్రాసినట్లు తెలుగులో వ్రాయి."

"ఎట్లా పంపుతావు? కాలేజీ లెటర్ బాక్సులో పడవేస్తే కవర నేసరికి మా వాళ్ళు దాన్ని చింపి చిత్రవధచేసి వార్తాప్రచారం చేసేదాకా వదలరు. పత్రికలో పెద్ద అక్షరాలతో ఫిజిక్సు డెమన్‌స్ట్రేటర్ గారి ప్రేమగోల అని ప్రచురిస్తారు. తెల్సిందా?" అన్నాడు రామం.

"అయితే, ఆమె కాలేజీ ఎడ్రసుకి రిజిస్టర్డ్ పోస్టులో పంపుతాను."

"మరి ఆ రాత ఎడ్రసు ఎవరిదిస్తావు? లేకపోతే రిజిస్ట్రేషన్ ఎట్లా?"

"నీ ఎడ్రసు యిస్తాను."

"అది నా ప్రాణంమీదకు వస్తే! డిబార్ చేసి పారేస్తారు. ఇంటికెళ్ళి తాంబూలం తప్పేలా తోముకోవాలి. లేకపోతే, సోడా బీడా అనుకుంటూనో, ఏరువాక పాడుకుంటూనో పోవాలి. పెద్ద చదువులంటూ వచ్చిన మన కట్లాంటివి నామోషీ. అంతే బుద్ధి వక్రిస్తే పిచ్చికొండలవాని దర్శనం కాకుండానే కనుబొమ్మలతో సహా దగ్గరలో వున్న బి. సి. నాటి షేవింగ్ సెలూన్‌లో గొరిగిపారేస్తారు. ఎవరు? ఆఖరికి మా మిత్రులే!...ఇంతవరకు నేను మంచి బుద్ధిమంతుడనని మా బృందం నమ్ముతున్నారు. దయయుంచి నన్ను నీ ప్రేమ గొడవలో శిక్షింపకురా! డిగ్రీ తెచ్చుకున్న నీకేమీ పర్వాలేదు. అంతగావస్తే ఉద్యోగం ఊడటంతో సరి!..." అని రామం నిట్టూర్చాడు.

"అయిందా నీ ఉపన్యాసం! ఇంత బీదార్పు లరుస్తావేమిట్రా! నేను స్నేహితుడనై వుండి నిన్నంతవరకు రానిస్తానా? అంతగావస్తే నేనే ఆ ఉత్తరం వ్రాశానని అంటాను. నా కెందుకో ఆమెకు ప్రేమలేఖ వ్రాయాలని అనిపిస్తోంది. ఫలితం భగవంతుని చేతుల్లోనే వుందనుకుందాము. వెంటనే వ్రాయి......" అన్నాడు వేణు బ్రతిమాలుతూ.

ఇక తప్పదని రామం ఒక ప్రేమలేఖ సుంద్రుని అతురాలతో వ్రాయసాగాడు. వేణు రామం వ్రాతను చూస్తూ మధ్య మధ్య సందేహాలు తీర్చుకోసాగాడు. చివరకు ఉత్తరం పూర్తి చేశాడు రామం.

'ప్రియమైన శశీ!

నే నిటువంటి ఉత్తరం వ్రాస్తానని నీ వెప్పుడూ అనుకొని ఉండవు. ప్రేమగాథలు సినిమాల్లోను, కథల్లోను తప్ప వాస్తవిక జీవితంలో లేవని నా మిత్రుడు వాదిస్తూ ఉంటాడు. కాని, నా హృదయాంతరంగాలు మథించి ఆత్మ సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదించగల కళాకారుల కనుసన్నలలో మెలుగుతున్న మన కది సాధ్యం కాకపోదని న వాదన. నేను క్రొత్తగా కాలేజీలో డిమాన్‌స్ట్రేటరుగా అపాయింట్ అయ్యానని నీకు తెలుసు. కాలేజీలో కళకళగా పెరుగుతూనే నిన్ను చూసి సర్వప్రపంచాన్ని మర్చిపోగల ఫీలింగ్స్ నాలో కలిగాయి. నిన్నంతా 'బాపూ బొమ్మ!' అని పిలుస్తూ ఉంటారని నా స్నేహితుని ద్వారా విన్నాను. నిజంగా ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురణ అయ్యే 'బాపూ బొమ్మ' లాగానే నువ్వుంటావుసుమా! శశీ!

రాధిక

సామవేదం జానకిరామశర్మ

"సరిగ నీరేయి రెండవ జాము దాటి
నంత- యమునానదీసైకతాళి కనల
బండి గురివెంద తీగలు పాసి-ఎదురు
గా కనంబడు చీకటి మాపులెల్ల
కడచి, ప్రక్కగ నడచి, ఆకడనె యున్న
కుంజమిని చేరుమన్నె స్వామి; ఇంత గోపి
కలకు భీతిలు వాడెంతగలడు? నేను

సర్వ మాతండ యంటిని-దాన లజ్జ
కాగలరె యంచు వేదన కలిగిపోతి!!
ముందునడుపోపు మనసుతో-తొందరగను
రాని పాదము లీడ్చుచు-నేన యెట్లొ
గమ్యమును చేరుకొంటి. అర్కుడను చాల
చికమయ్యెను- కల యిది చెదిరిపోయి
యుండ కిట్టులె సాగె; నారెండ కనులు
విశదముగ చూచె, వేలకువేలు పొదలు!!
పొదపొదను గోపికాకృష్ణు లిది సహించి
ఏమి వచియింతు సకియ! నాయెల్ల గర్వ
రేఖ తుడుపంగబడె! వెల్గులేక బ్రతుకు
చీకటిన సుళ్లు తిరుగుట నాకు తోచె!!

ఇక నేను దాచుకోలేను. నీ కంటి చూపుల తూపులకు నా హృదయ కుసుమం చిల్లులు పడి ఏవో తీయని బాధల్ని కలుగజేస్తోంది. ప్రపంచంలో కిప్పుడిప్పుడే తొంగిచూస్తున్న మనం మంచి అవకాశాలకోసం వెదకటంలో ఆశ్చర్యంలేదు. నిన్ను నేను మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను. ఇవి ఉత్తర కుమార బీరాలుకావు. యువకుడినైవుండి ప్రేమ దేవతను ప్రసన్నురాల్ని చేసుకోవడంలో నాకు గల హక్కును ఎందుకు సద్వినియోగం చేసుకోకూడదు? నువ్వు కూడా మంచిగా ఆలోచించి నిర్ణయించుకో: ప్రత్యక్షంగా అవకాశ మిస్తే మాట్లాడతాను. వెంటనే నే నిచ్చిన ఎడ్రసుకి ఉత్తరం వ్రాయి.

—నీ ప్రియమైన వేణుగోపాల్.'

"అమ్మయ్య! చాలా బాగుందిరా! ఈవేళే దీన్ని పోస్టు చేస్తాను" అన్నాడు వేణు ఆ ఉత్తరం చదువుకుని.

రామం వేణు భుజం తట్టాడు ఉలిక్కిపడేలా. "ఒరేయ్! తీరా ఉత్తరంఅందేక యీ వివరాలన్నిటినిబట్టి అది నీవే వ్రాసావని ఆమె తెల్సుకుంటుందనుకో! కోపంవచ్చి ప్రిన్సిపాలుకి చూపెడితే తర్వాత నువ్వు సంజాయిషీ యిచ్చుకోవడం మాటటుంచి కాలేజీ విద్యార్థుల చేతుల్లో నలిగిపోతావు జాగ్రత్త! దీని కింకో పథకం వెయ్యాలి..." అన్నాడు.

"నువ్వన్నదీ నిజమే! ఆప్లాను కూడా నువ్వేవెయ్యి" అన్నాడు వేణు.

రామం కొన్నిక్షణా లాలోచించాడు. "ఎందుకైనా మంచిది. నే నింకో పని చేస్తాను. శశికళే నీకొక ప్రేమలేఖ వ్రాసినట్లు వ్రాస్తాను. అవసరం వచ్చినప్పుడు అది నీవు బయటపెట్టి ఏవడో తుంటరి చేసాడని తప్పించుకోవచ్చు" అన్నాడు రామం. అతని ఐడియాకు వేణు 'మెచ్చుకొని మేక తోలు కప్పావురా నీకు!' అన్నాడు.

'ప్రియమైన వేణు గారికి,

మీరు డిబేటింగ్యాక నా స్పీచ్‌కి మెచ్చుకున్నప్పటినుంచి నా హృదయంలో తీయని ఊహలు కలిగాయి. యువకులైన మీకు, విద్యావంతులైన మీకు...ఒక సంస్కారియైన యువతి మనస్సు అర్థం అవుతుందనే వ్రాయగల్గుతున్నాను. నేను మిమ్మల్ని ప్రేమించి హృదయాధినాథులుగా పూజిస్తున్నానని భావించండి. మీరు తెల్పినప్పుడు ఏకాంతంలో కల్సుకొని మాట్లాడగలను. ఎప్పటికీ మీ ప్రేమనే కోరుకునే—

—మీ ప్రియ శశి.'

"అరే బచ్చా! నాకు నచ్చావురా!" అన్నాడు వేణు. ఆ ఉత్తరంచదివి ఆనందం పట్టలేక రామం వీపు చరిచాడు.

"నామాటకేం! నువ్వామెకు వ[illegible]తి.

బాపూ బొమ్మ!

వ్యవహారం బెడిస్తే, పాపు కాబోయేపీపు అదుపులో పెట్టుకోవడం ఎందుకైనా మంచిది."

"ఏడిశావ్!" అన్నాడు వేణు పరిహాసంగా.

ఆ మరునాడే ఆరెండు ఉత్తరాలు యిన్నీసుపేట బజారు పోస్టాఫీసులో పోస్టు చేశాడు వేణు. కాలేజీకి ఏమీ ఎరగనట్లు వెళ్ళిపోయారు.

నాలుగంటలకి వేణువచ్చి రామాన్ని కల్సుకున్నాడు. తనకు శశి వ్రాసినట్లు పంపుకున్న ఉత్తరం అందిందని చెప్పాడు. శశికళ కా రిజిష్టర్డ్ లెటర్ అందిందీ లేనిదీ వాళ్ళకు తెలియలేదు.

మరునాడు స్టాఫ్ రూమ్‌లో ఉండగా 'వేణుగోపాల్ గారికోసం ఎవరో బయట నిలబడివున్నారని' ప్యూనువచ్చి చెప్పాడు వేణుతో. వేణు బయటకు వెళ్ళి ఆ వ్యక్తిని చూసాడు. ఆయనకు వలబై ఏళ్ళుంటాయి. నిరాడంబరంగా ప్రశాంత వదనంతో చూడగానే ఎదుటివారు నమ్రతకల్గి ప్రవర్తించేలా ఉన్నాడు.

ఆయన చిరునవ్వు నవ్వి, "మీరేకదండీ వేణుగోపాల్ గారు?" అని అడిగాడు.

వేణుకి ఆయ నెవరో అర్థమైపోయింది. ఒకసారి గుండెలు టకటక కొట్టుకొని ఆగిపోయి నట్లనిపించిందతనికి. "నే నేనండి" అని మాత్రం అనగల్గాడు.

"ఒకసారి మీతో మాట్లాడాలి. నాతో వస్తారా? ఇప్పుడు లీజర్ గానే ఉన్నారుగా!" అని అడిగాడాయన. వేణు తల పంకించి ఆయన వెన్నంటాడు.

కొండొక నాటకంలో నాయకుడు ఒక విషాద ఘట్టంలో ఒక పాట పాడి మరణించాడు. ఆపాట ఆ ప్రేక్షకుల హృదయాలను కదల్చివేసింది. హాలులో నిశ్శబ్దం అలముకొంది.

అంతలో ఒక పిల్లవాడు కథానాయకుని ఉద్దేశించి "ఒన్స్ మోర్" అన్నాడు.

పాలకోడేటి ఉమామహేశ్వరరావు
(శ్రీకాకుళం)

కాలేజీకి ప్రక్కగా వున్న చెట్లచాటుకి పోయారిద్దరూ. ఆయన కొన్ని క్షణాలాగి "వేణుగారూ! ఈ ఉత్తరం చూడండి!" అని దాన్ని యిచ్చాడు. అది రామం వేణు వ్రాసినట్లు శశికళకు వ్రాసినదే!

"ఏమిటిది?" అని మర్మగర్భంగా వేణు అన్నాడు అది చదివినట్లు నటించి.

"ఇది మీరు వ్రాశారా?"

వేణుపని ఇరుకున పడింది. "నాకిదేమిటో అర్థంకావడంలేదు. నేను వ్రాయలేదు" అని బలవంతంగా అన్నాడు.

"ఇదెవరో తుంటరిపిల్లలు చేసినపని. నాకు మీపరువుతీయడం ఇష్టంలేదు. మాఅమ్మాయి మీరటువంటివారు కారని తెల్పడంవల్ల నేనే స్వయంగా యీ విషయం కనుక్కుందామని వచ్చాను. ఏమైనా యీ ఉత్తరం ప్రిన్సిపాలుకి చూపడం మంచిదేమో!" అన్నాడాయన అర్థోక్తిలో.

"ఎందుకు? నాకూ మీ అమ్మాయి వ్రాసినట్లు ఒక ఉత్తరం వచ్చింది" అంటూ గత్యంతరంలేక వేణు తనవద్దనున్న ఉత్తరం ఆయనకు చూపాడు. అది ఆయన చదివి తల పంకించాడు.

"ఈ రెండు ఉత్తరాలలోని దస్తూరీ ఒకటిదే! ప్రయత్నిస్తే వీ డెవడో దొరుకుతాడేమో! డిబార్ చేయించి బుద్ధి చెప్దాము" అన్నాడాయన కఠినంగా.

వేణు నీళ్ళుకారిపోయాడు. "ఎందుకులెండి? ఏదో జరిగిపోయింది. ఈ సంఘటన జరగలేదనే అనుకుందాం! నాకు టైమవుతోంది. పోయివస్తాను" అని ఆయన సమాధానమైనా వినకుండా వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోయాడు వేణు.

రామాన్ని కలుసుకున్నాడు వేణు. ఏం జరిగిందని రామం కళ్ళతో ప్రశ్నించాడు.

"అంతా అభాసయిందిరా!" అన్నాడు వేణు. వివరంగా అంతా చెప్పాడు.

"నే చెప్పే విన్నావా? సరే, ఇప్పటికి కొంత మెరుగే! ఇకనయినా ఆ బొమ్మగార్ని మర్చిపోయి ఇన్స్యూరెన్సు ప్రీమియం వాయిదా దాటకుండా కడుతూవుండు" అన్నాడు రామం పరిహాసంగా.

అప్పుడే శశికళ ఉరఫ్ 'బాపూబొమ్మ' తన స్నేహితురాలు రజనితో అదేవరండా చివరకు వచ్చి వేణు, రామం దగ్గరగా వుండి మాట్లాడటం చూసింది. ఆమెను వాళ్ళు గుర్తించలేదు.

"మన డెమన్‌గారి ప్రక్కనున్న అత నెవరే" అని అడిగింది శశికళ.

"ఫైనలియర్ స్టూడెంట్. మంచి కథలు వ్రాస్తుంటాడు. పేరున్నవాడే! మరి కొత్త

(62 వ పేజీ చూడండి)

బాపూ బొమ్మ!

(20-వ పేజీ తరువాయి)

గావచ్చిన డెమన్‌గారితో అప్పుడే అంత క్లోజ్ గా మూవ్ అవుతున్నాడంటే ఆశ్చర్యంగానే ఉంది."

"పేరు నీకు తెలుసా?"

"మా రూముమేటు అతని క్లాసుమేటు కదూ! అతని పేరు 'రామచంద్ర' అని చెప్పిందొకసారి."

"ఓహో!" అంది శశికళ తనకు జాబు వ్రాయబడిన ప్రేమలేఖలోని కేరాఫ్ ఎడ్రసు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంటూ. ఆమె ముఖం ఢళఢళ మెరిసింది, పరీక్ష ప్యాసయినంత ఆనందం వెల్లివిరిసింది.

"ఎందుకే ఈ వివరాలన్నీ నీకు?" అని రజని అడిగింది.

"తర్వాత చెప్తాగా!" అంది శశికళ.

ఆ వేళ మధ్యాహ్నమే శశికళకు ఫిజిక్సు ప్రాక్టికల్ క్లాసు ఉంది. వేణు డిమాన్‌స్ట్రేట్ చేయడానికి వచ్చినప్పుడు ఇదివరలా శశికళను పరికించడానికి జంకాడు. కొంతసేపటికంతా ఎవరి ఎక్స్‌పెరిమెంట్సులోకి వాళ్లు వెళ్లిపోయారు.

శశి వేణుదగ్గరగా వచ్చి లెసన్ మళ్లీ చెప్పించుకొని ఆఖరున, "రామచంద్రగారు మీకు మిత్రులా" అంది రహస్యన. వేణు త్రుళ్లిపడ్డాడు. నీరసంగా అవునన్నట్లు తల ఊపాడు తనకు తెలియకుండానే!

"ఎక్కడ మిత్రులయ్యారు?" అని అడిగిందామె.

"మేమిద్దరం అనంతపురంలో యింటర్ క్లాసు మేట్సుము..."

ఓహో అన్నట్లు తల పంకించి తన సీటుకి వెళ్లిపోయింది ఆమె. వేణు ఆమె ప్రవర్తనకు ఆశ్చర్యపడి ఆమె వేసిన ప్రశ్నలనే మననం చేసుకుంటూ ఉండిపోయాడు. అసలా వుత్తరాలగొడవ జరిగినట్లే ఆమె పట్టించుకోవడంలేదు.

నాల్గు గంటలకు కాలేజీ బయట వేణు, రామంలు కలుసుకున్నారు. శశి అడిగిన ప్రశ్నల విషయం చెప్పి, "నీకూ ఆమెకూ యిదివరకే పరిచయముందేమిట్రా?" అని వేణు అడిగాడు.

రామం తెల్లబోయి, "ఆమెను దూరాన్నుంచి చూడటమే కాని ఎప్పుడూ దగ్గరకు వెళ్లి పలకరించలేదు. ఆమెకు నా పేరు, వివరాలు ఎట్లా తెలిశాయో అర్థం కావడంలేదు. అయినా ఆమె నన్ను ఏ డిచ్‌లోకయినా యీడ్చుకుపోదుకదా! నీ ప్రేమగోలే యింతవరకు తీసుకువచ్చింది" అన్నాడు విసుగ్గా.

వేణు దీనంగా ముఖం పెట్టాడు. యీ సటిక్ సెన్సు అవతరించింది రామంలో. "సరేలే! చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుంటే ఏం లాభం? ఏం జరుగుతుందో చూద్దాం!" అన్నాడు రామం వేణు ఏడవడం యిష్టంలేక.

వెంటనే రాబోదామనుకున్న కన్నీటిని వెనక్కి గ్రంథులలోకి పంపేశాడు ఫిజిక్సు డెమన్ వేణుగోపాల్!

ఆ రెండోనాడు కాలేజీనుంచి యింటికి వచ్చేటప్పుడు రామంవెంట వేణు సూర్యనారాయణగారింటికి వచ్చాడు.

అక్కడ శశికళ తండ్రి సుబ్బారావుగారిని చూసేసరికి మిత్రులిద్దరూ కొయ్యబారిపోయినట్లయ్యారు. సూర్యనారాయణగారు, ఆయన ఏవేవో కులాసాగా నవ్వుతూ కబుర్లు చెప్పుకోవడం వారిని మరింత ఆశ్చర్యంలో ముంచింది.

వాళ్లను చూడగానే సూర్యనారాయణగారు, "వాడేనండి మా రామం! అతను ఫిజిక్సు డిమాన్‌స్ట్రేటరు వేణుగోపాల్" అన్నారు పరిచయం చేస్తూ.

కంగారు నణచుకుంటూ మిత్రులిదరూ సుబ్బారావుగారికి నమస్కరించారు. కొంతసేపు కాలేజీ కబుర్లు వారి మధ్య దొర్లిపోయాయి.

ఇంతలో హఠాత్తుగా, "ఏమోయ్! ఈ ఉత్తరాలు చదివిపెట్టవోయ్!" అని సుబ్బారావుగారు రామం తానిదివరకు వ్రాసిపెట్టిన రెండు ఉత్తరాలు అతని చేతికిచ్చారు. రామం, వేణు కంగారుపడిపోయారు. కొన్ని క్షణాలు వారి మధ్య నిశ్శబ్దం తాండవమాడింది.

రామం తేరుకొని తన మామయ్యవైపు, సుబ్బారావుగారివైపు చూశాడు. వారి ముఖంలో దాగిన మందహాసం అతన్ని నిజం చెప్పడానికే పురికొల్పింది. "మీ కీపాటికంతా అర్థమయ్యే వుంటుంది. ఇక నేను వేరె చదివి అర్థం చెప్పాలా? ఇందులో నా తప్పే ముఖ్యమైనదే! జరిగినది ఏమైనా నన్ను క్షమించండి. నాలో దురుద్దేశ్యం మాత్రం లేదు. మీకు శ్రమ కలిగించాను" అన్నాడు రామం దృఢంగా.

"ఇదుగో నీ స్నేహితురాలుట! ఉత్తరం యిచ్చి వెళ్లింది" అంటూ రామం అత్తయ్య ఒక కాగితం పట్టుకువచ్చి యిచ్చింది నవ్వు దాచుకుంటూ. రామం ఆతృతగా దాన్ని తీసుకొని చదివాడు.

'ప్రియమైన రాం!

ఈ విధంగా జరుగుతుందని ఎవరూ అనుకోలేదు. మీరు వ్రాసిన రెండు ఉత్తరాలవల్ల మిస్టర్ వేణు తనకేం సంబంధం లేనట్లు తప్పించుకున్నా వేణుకి తెల్సిన వ్యక్తే యివి వ్రాసి వుంటారని గ్రహించాను. అప్పుడే కాలేజీ వరండాలో మీరు వేణుతో మాట్లాడడం చూసి మీ అతిసాన్నిహిత్యానికి ఆశ్చర్యపడి వివరాలు సేకరించాను. ఆ ఉత్తరాలు మీరు వ్రాసినవని రూఢి పర్చుకోడానికి నిన్న మీరు కాలేజీకి వెళ్లినప్పుడు మీ యింటికి వచ్చాను. మీరు వ్రాసిన కథల పుస్తకాలు మీ స్నేహితురాలనని చెప్పి అడిగి పుచ్చుకున్నాను. వాటిలోని దస్తూరీతో పోల్చి చూసుకొని మీరే ఈ గ్రంథకర్తలని నిశ్చయించుకున్నాను. ఈ అనుకోని సంఘటనలవల్ల మన పూర్వ బంధుత్వాలు బయటపడ్డాయి. మనం చాలా కావల్సిన వాళ్ళముట! మా నాన్నగారు సూర్యనారాయణ బాబయ్యగారితో మాట్లాడటానికక్కడికి వస్తున్నారు. త్వరలో కలుసుకోవాలని ఆశిస్తూ.

—మీ బాపూ బొమ్మ, శశి.'

నవ్వాలో, ఏడ్వాలో కూడ అర్థంకానట్లు రామం, వేణు ఒకరి ముఖాలింకొకరు చూసుకున్నారు. వేణు తేలిగ్గా నవ్వేశాడు. రామం కుదుటపడ్డాడు.

ఇంతలో వేణుకి ఎక్స్‌ప్రెస్ టెలిగ్రాము వచ్చింది. వాల్తేరులో ఎమ్. ఎస్‌సి. లో సీటు దొరికినట్లు. ఇదివరకు రాజమండ్రీ వచ్చేటప్పుడు కేరాఫ్ ఎడ్రసు సూర్యనారాయణగారిది ఇవ్వడంవల్ల వాల్తేరులోవున్న మిత్రునిద్వారా ఆ టెలిగ్రాము వేణూకి అందింది. అంతా ఆ విపరీత పరిణామానికి ఆశ్చర్యపోయి నవ్వుకున్నారు. ★

విడని బంధం

ఒళ్ళు హూనమయ్యేలా కొట్టుకొన్న ఇద్దరు మిత్రులను చూచి ఒక పెద్దమనిషి ఒకాయనతో ఇలా అన్నాడు:

"నిన్నటివరకు వీరిద్దరిని విడదీయడం ఒకరికి సాధ్యం కాదనిపించేది!"

ఆ రెండో ఆయన ఇలా అన్నాడు: "ఇప్పుడు మాత్రం ఒకరికి సాధ్యమయిందా! పదిమంది కలిసి విడదీసేసరికి తాతలు దిగివచ్చాగ!"

వై. ఎస్. ఎమ్. (హైదరాబాదు)